

błąd średni kwadratowy pojedynczego pomiaru: $S_x = \sqrt{\frac{1}{n-1} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}$

odchylenie standardowe średniej arytmetycznej $S_{\bar{x}}$ dane jest jako:

$$S_{\bar{x}} = \sqrt{\frac{1}{n(n-1)} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2} \quad \text{lub} \quad S_{\bar{x}} = \frac{S_x}{\sqrt{n}} \quad \text{jeśli } n < 10 \text{ to stosujemy rozkład Studenta}$$

Przedział ufności w **rozkładzie Studenta:** $P(\bar{x} - t_{k,\alpha} S_{\bar{x}} \leq \mu \leq \bar{x} + t_{k,\alpha} S_{\bar{x}}) = 1 - \alpha,$

współczynniki $t_{k,\alpha}$ są wartościami krytycznymi, $k = n-1$ dla zadanych α (tabela 1).

$$S_{\bar{x}_{k,\alpha}} = \sqrt{(S_{\bar{x}} t_{k,\alpha})^2 + S_1^2 + S_2^2 + \dots + S_i^2} \quad S_i = \frac{\Delta x_i}{\sqrt{3}},$$

Odchylenie standardowe średniej arytmetycznej wielkości złożonej zadanej funkcją:

$z = f(x_1, x_2, x_3, \dots, x_n)$ oblicza się wg.:

$$S_z = \sqrt{\sum_{i=1}^n S_{x_i}^2 \left[\frac{\partial f(x_1, \dots, x_n)}{\partial x_i} \right]^2} = \sqrt{S_{x_1}^2 \cdot \left(\frac{\partial f}{\partial x_1} \right)^2 + S_{x_2}^2 \cdot \left(\frac{\partial f}{\partial x_2} \right)^2 + \dots + S_{x_n}^2 \cdot \left(\frac{\partial f}{\partial x_n} \right)^2}$$

Błąd maksymalny dla wielkości będącej funkcją wielu zmiennych $z = f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ wylicza się z

zależności: $\Delta z = \left| \frac{\partial f}{\partial x_1} \Delta x_1 \right| + \left| \frac{\partial f}{\partial x_2} \Delta x_2 \right| + \dots + \left| \frac{\partial f}{\partial x_n} \Delta x_n \right|$ gdzie Δx_i - błąd systematyczny.

Regresja liniowa:

$$a = \frac{n \left(\sum_{i=1}^n x_i y_i \right) - \sum_{i=1}^n x_i \cdot \sum_{i=1}^n y_i}{n \sum_{i=1}^n x_i^2 - \left(\sum_{i=1}^n x_i \right)^2}, \quad b = \frac{\sum_{i=1}^n x_i^2 \cdot \sum_{i=1}^n y_i - \left(\sum_{i=1}^n y_i x_i \right) \cdot \sum_{i=1}^n x_i}{n \sum_{i=1}^n x_i^2 - \left(\sum_{i=1}^n x_i \right)^2} = \frac{\sum_{i=1}^n y_i - a \sum_{i=1}^n x_i}{n}$$

$$S_a^2 = \frac{n \sum_{i=1}^n y_i^2 - a \sum_{i=1}^n x_i y_i - b \sum_{i=1}^n y_i}{n-2 \left[n \sum_{i=1}^n x_i^2 - \left(\sum_{i=1}^n x_i \right)^2 \right]} \quad S_b^2 = \frac{1}{n} S_a^2 \sum_{i=1}^n x_i^2$$

Współczynnik korelacji liniowej:

$$r = \frac{n \sum x_i y_i - \sum x_i \sum y_i}{\sqrt{\left[n \sum x_i^2 - \left(\sum x_i \right)^2 \right] \left[n \sum y_i^2 - \left(\sum y_i \right)^2 \right]}}$$

$\rho_{r,\alpha}$ zależne od n , ($r = n-2$) oraz α (tabela 2), $|r| > \rho_{r,\alpha}$, r bliskie jedności $|r| \approx 1$

Jeśli taka prosta przechodzi przez środek układu współrzędnych: $b = 0$

$$\bar{a} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i y_i}{\sum_{i=1}^n x_i^2}, \quad S_a^2 = \frac{1}{n-2} \left[\frac{\sum y_i^2}{\sum x_i^2} - a^2 \right], \quad r = \frac{\sum x_i y_i}{\sqrt{\sum x_i^2 \sum y_i^2}}$$

Średnia ważona: $\bar{x}_w = \frac{\sum_{i=1}^n w_i x_i}{\sum_{i=1}^n w_i}, \quad w_i = \frac{1}{S_{x_i}^2}, \quad \Delta \bar{x}_w = \frac{\sum_{i=1}^n w_i \Delta x_i}{\sum_{i=1}^n w_i}$

Klasa przyrządu **kl.** 0.1, 1, 2 $\Delta x = \frac{\text{kl.} \cdot \text{zakres}}{100}$